

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 19Csp/106/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119286992
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Duman
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2020:6119286992.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudcom JUDr. Petrom Dumanom v sporovej veci žalobcu: Orange Slovensko, a.s., IČO: 35697270, Metodova 8, Bratislava, zast.: Bobák, Bollová a spol., s.r.o., advokátska kancelária v Bratislave, proti žalovanému: A. A., nar. XX.XX.XXXX, X. XXXX/XX, V. F., o 858,42 € s prísl., takto

rozhodol:

I. Určuje sa, že ustanovenie v znení „ak Účastník počas doby viazanosti uvedenej v čl. 2 bode 2.3 Dodatku poruší svoju povinnosť včas a riadne uhradiť cenu za Služby alebo povinnosť uhradiť včas a riadne iný svoj peňažný záväzok voči Podniku alebo povinnosť uhradiť včas a riadne Podniku inú platbu, ktorú je povinný platiť Podniku (a to aj v prípade, ak sa nejedná o peňažný záväzok voči podniku, avšak Účastník je povinný ho uhradiť Podniku alebo prostredníctvom Podniku), alebo“, ktoré je obsiahnuté v čl. 2 ods. 2.5 písm. a) listín s názvom „Dodatok k Zmluve o poskytovaní verejných služieb“, podpísaných medzi žalobcom a žalovaným XX.XX.XXXX s id. kódmi dodatkov XXXXXXXX a XXXXXXXX, je neprijateľnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 1 v spojení s § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka.

II. Žalovaný je povinný do troch dní od právoplatnosti zaplatiť žalobcovi 389,42 € s 5 %-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 228,62 od 03.12.2017 do zaplatenia.

III. Žaloba sa zamietá v časti o 469 €.

IV. Žalobcovi sa priznáva voči žalovanému nárok na náhradu 14,26 % trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa návrhom podaným dňa 30.04.2019 Okresnému súdu Banská Bystrica v rámci upomínacieho konania, postúpeným na návrh žalobcu tunajšiemu súdu dňa 22.08.2019 (ďalej len „žaloba“), domáhal voči žalovanému zaplatenia súm uvedených vo výroku II a III z titulu ceny za dodané elektronické komunikačné služby, kúpnej ceny za mobilné zariadenie a zmluvnej pokuty.

2. Žalovanému bola žaloba spolu s výzvou na vyjadrenie doručená do vlastných rúk 22.09.2019, avšak tento nijako reagoval.

3. Vzhľadom na hodnotu tohto spotrebiteľského sporu a na to, že v danej veci ide otázku jednoduchého právneho posúdenia a skutkové tvrdenia strán nie sú sporné, súd rozhodol bez nariadenia pojednávania [§ 297 písm. b) Civilného sporového poriadku; ďalej len „CSP“].

A. Skutkový stav

4. Na základe skutkových tvrdení žalobcu, ktoré sa považujú za nesporné podľa § 151 CSP, a skutočností známych súdu v zmysle § 186 CSP v spojení s listinnými dôkazmi založenými v spise: zmluva o pripojení z XX.XX.XXXX (č. I. 26 a 27), zmluva o poskytovaní verejných služieb z XX.XX.XXXX (č. I. 28 až 30), zmluva o poskytovaní verejných služieb z XX.XX.XXXX (č. I. 47 až 50), dodatok k zmluve o poskytovaní verejných služieb z XX.XX.XXXX, id. kód XXXXXXXXX (č. I. 14 až 25), dodatok k zmluve o poskytovaní verejných služieb z XX.XX.XXXX, id. kód XXXXXXXXX (č. I. 39 až 46), dohoda o splátkach z XX.XX.XXXX (č. I. 35 až 38), výzva (č. I. 56), pokus o pokonávku (č. I. 54 a 55), faktúra č. XXXXXXXXXX (č. I. 31), faktúra č. XXXXXXXXXX (č. I. 32), faktúra č. XXXXXXXXXX (č. I. 33), faktúra č. XXXXXXXXXX (č. I. 34), faktúra č. XXXXXXXXXX (č. I. 51), faktúra č. XXXXXXXXXX (č. I. 52), faktúra č. XXXXXXXXXX (č. I. 53), ustálil tento skutkový stav.

5. Žalobca je obchodnou spoločnosťou zaoberajúcou sa poskytovaním verejných elektronických komunikačných služieb (všeobecne známa skutočnosť). Žalovaný je fyzickou osobou, ktorá pri uzatváraní zmluvy nekonala v rámci svojej podnikateľskej alebo obchodnej činnosti (zmluva o pripojení, zmluva o poskytovaní verejných služieb a dodatky k nim, č. I. 26 až 46).

6. Žalobca a žalovaný ako účastník podpísali dňa XX.XX.XXXX zmluvu o pripojení č. T. (č. I. 26 a 27; ďalej len „zmluva o pripojení“), ktorá o. i. stanovovala:

„Predmet zmluvy:

Telefónne číslo XXXXXXXXXX

...

Účastnícky program V..L. V..Q. XXX+ a V..Q..V.+...“

7. Žalobca a žalovaný ako účastník podpísali dňa XX.XX.XXXX zmluvu o poskytovaní verejných služieb č. T. (č. I. 28 až 30; ďalej len „zmluva 1“), ktorá o. i. stanovovala:

„Predmet zmluvy:

Telefónne číslo: XXXX XXX XXX

...

Účastnícky program X. XX eur

...

Typ telefónu Q. U. Q. F. B.

...

1. Potvrdzujem prevzatie SIM kariet podľa Zmluvy v počte 1 ks.

2. Sprístupnenie Služieb [žalovanému] vykoná [žalobca] aktivovaním pridelenej SIM karty...

3. Ceny Služieb a súvisiacich plnení sú uvedené v platnom Cenníku...

...

6. Táto Zmluva sa uzatvára na dobu neurčitú, pokiaľ v dodatku k nej alebo v inej dohode medzi [žalovaným] a [žalobcom] nie je dohodnuté inak. ...

8. Neoddeliteľnou súčasťou [zmluvy 1] sú [VPP], Cenník služieb... a Príloha k [zmluve 1] s názvom ‚Súhlasy‘. ... Zmluva je vyhotovená dvojmo, jedno vyhotovenie pre [žalovaného] a jedno pre [žalobcu].

...“

8. Žalobca a žalovaný ako účastník podpísali dňa XX.XX.XXXX zmluvu o poskytovaní verejných služieb č. T. (č. I. 47 až 50; ďalej len „zmluva 2“), ktorá o. i. stanovovala:

„Predmet zmluvy:

Telefónne číslo: XXXXXXXXXX

...

Účastnícky program F. D. Š.

...

Typ telefónu O. M.

...

1. Potvrdzujem prevzatie SIM kariet podľa Zmluvy v počte 1 ks.

2. Sprístupnenie Služieb [žalovanému] vykoná [žalobca] aktivovaním pridelenej SIM karty...

3. Ceny Služieb a súvisiacich plnení sú uvedené v platnom Cenníku...

...

7. Táto Zmluva sa uzatvára na dobu neurčitú, pokiaľ v dodatku k nej alebo v inej dohode medzi [žalovaným] a [žalobcom] nie je dohodnuté inak. ...

8. Neoddeliteľnou súčasťou [zmluvy 2] sú [VPP], Cenník služieb... a Príloha k [zmluve 2] s názvom ‚Súhlasy‘. ... Zmluva je vyhotovená dvojmo, jedno vyhotovenie pre [žalovaného] a jedno pre [žalobcu].

...“

9. Dňa XX.XX.XXXX podpísali strany v súvislosti so zmluvou 2 listinu s názvom „Dodatok k Zmluve o poskytovaní verejných služieb“ (č. I. 14 až 25; ďalej len „dodatok 1 k zmluve 2“), v ktorom sa o. i. uvádza:

„Ident. kód dodatku: XXXXXXXX

SIM karta s prideleným tel. číslom: XXXXXXXXXXXX

...

Čl. 1. Predmetom tohto Dodatku je

1.1 dohoda strán na aktivácii účastníckeho programu ...

1.2 dohoda strán o predaji zariadenia (ďalej len ‚MT‘)...

Typ MT O. X. B.... za kúpnu cenu... 165,50 EUR...”

10. Dňa XX.XX.XXXX podpísali strany v súvislosti so zmluvou 2 listinu s názvom „Dodatok k Zmluve o poskytovaní verejných služieb“ (č. I. 39 až 46; ďalej len „dodatok 2 k zmluve 2“), v ktorom sa o. i. uvádza:

„Ident. kód dodatku: XXXXXXXX

SIM karta s prideleným tel. číslom: XXXXXXXXXXXX

...

Čl. 1. Predmetom tohto Dodatku je

1.1 dohoda strán na aktivácii účastníckeho programu ...

1.2 dohoda strán o predaji zariadenia (ďalej len ‚MT‘)...

Typ MT O. M.... za kúpnu cenu... 0,50 EUR...”

11. Oba dodatky obsahovali aj tieto relevantné ustanovenia:

„Čl. 2. Práva a povinnosti [žalobcu] a [žalovaného]

...

2.2 Strany sa dohodli, že [žalovaný] je povinný počas doby viazanosti... mať na SIM karte aktivované a užívať služby...

2.3 [Žalovaný] sa zaväzuje, že po dobu 24 mesiacov odo dňa uzavretia tohto Dodatku (ďalej tiež ‚doba viazanosti‘)

a) zotrvá v zmluvnom vzťahu so [žalobcom]... po celú túto dobu bude bez prerušenia tieto Služby využívať...

...

d) bude mať na SIM karte aktivovaný... účastnícky program...

e) bude včas a riadne uhrádzať cenu za Služby a iné svoje peňažné záväzky voči [žalobcovi] a súčasne bude včas a riadne uhrádzať [žalobcovi] iné platby, ktoré je povinný platiť [žalobcovi]...

...

2.5 [Žalovaný] si je vedomý, že MT je mu predávaný za Kúpnu cenu uvedenú v čl. 1 bode 1.2 Dodatku, ktorej výška sa rovná rozdielu medzi spotrebiteľskou (trhovou) cenou MT a v zmysle Dodatku poskytnutou zľavou zo spotrebiteľskej ceny, len z toho dôvodu, že sa [žalovaný] zaviazal užívať služby poskytované mu prostredníctvom SIM karty v zmysle ustanovení tohto Dodatku po dobu dohodnutú v tomto Dodatku, pričom nedodržanie tohto záväzku... by spôsobilo, že [žalobcovi] vznikla škoda (minimálne v rozsahu zľavy zo spotrebiteľskej ceny MT). V nadväznosti na ustanovenia predchádzajúcej vety sa Strany dohodli, že [žalovaný] je povinný [žalobcovi] uhradiť nižšie v tomto bode uvedenú zmluvnú pokutu v prípade porušenia nižšie v tomto bode uvedených povinností nasledovne:

a) ak Účastník [žalovaný] počas doby viazanosti uvedenej v čl. 2 bode 2.3 Dodatku poruší svoju povinnosť včas a riadne uhradiť cenu za Služby alebo povinnosť uhradiť včas a riadne iný svoj peňažný záväzok voči Podniku alebo povinnosť uhradiť včas a riadne Podniku inú platbu, ktorú je povinný platiť Podniku (a to aj v prípade, ak sa nejedná o peňažný záväzok voči podniku, avšak Účastník je povinný ho uhradiť Podniku alebo prostredníctvom Podniku), alebo

b) ak [žalovaný] počas doby viazanosti... poruší svoju povinnosť zotrvať v zmluvnom vzťahu [so žalobcom]... a užívať bez prerušenia Služby...

je [žalovaný] povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu vo výške 289,00 EUR, pričom výška zmluvnej pokuty sa bude postupne podľa nižšie uvedených pravidiel znižovať v závislosti od toho, koľko celých mesiacov uplynulo od uzavretia tohto Dodatku do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti. Výška zmluvnej pokuty sa vypočíta tak, že sa rozdiel medzi počtom mesiacov, na ktorý bola... stanovená doba viazanosti... a počtom celých mesiacov, ktorý uplynul od uzavretia tohto Dodatku do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti... vynásobí číslom, ktoré má v čitateli výšku zmluvnej pokuty, ako je táto uvedená v predchádzajúcej vete, a v menovateli číslo rovnajúce sa počtu celých mesiacov, na ktorý bola...stanovená doba viazanosti. ...

...

Čl. 3. Záverečné ustanovenia

...

3.2 [Žalovaný] podpisom tohto Dodatku potvrdzuje prevzatie MT...

3.6 Tento Dodatok je neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy. Dodatok sa vyhotovuje vo dvoch rovnopisoch, po jednom pre [žalovaného] a [žalobcu].“

12. V ten istý deň podpísal žalobca so žalovaným v súvislosti so zmluvou 2 listinu s názvom „Dohoda o splátkach“ (č. I. 35 až 38; ďalej len „dohoda o splátkach k dodatku 1“), ktorá o. i. stanovovala:

„Čl. 1 Predmetom tejto Dohody je

1.1 dohoda strán o splátkach kúpnej ceny za zariadenie, ktoré na základe Dodatku na služby predal [žalobca] [žalovanému]...

Typ zariadenia O. X. B.

[Žalobca]... predal zariadenie [žalovanému]... za kúpnu cenu... 165,5 € s DPH...

[Žalovaný] sa... zaväzuje zaplatiť prvú časť Kúpnej ceny... 4,7 €... bez zbytočného odkladu po uzatvorení tejto Dohody.

Zmluvné strany sa dohodli, že zvyšnú časť Kúpnej ceny s DPH... 160,8 € zaplatí [žalovaný] v splátkach nasledovne:

počet splátok: 24

výška splátky vrátane DPH

6,7 €.

...

Čl. 2 Splátky Zvyšnej časti Kúpnej ceny

...

2.3 Zmluvné strany sa dohodli, že celá nezaplatená Zvyšná časť Kúpnej ceny sa stáva splatnou, a teda [žalobca] je oprávnený žiadať o zaplatenie celej nezaplatenej časti Zvyšnej časti Kúpnej ceny a [žalovaný] je povinný celú nezaplatenú časť Zvyšnej časti Kúpnej ceny zaplatiť v prípadoch ak:

a) [žalovaný] bude v omeškanií so zaplatením ktorejkoľvek splátky Zvyšnej časti Kúpnej ceny po dobu minimálne troch mesiacov; v takom prípade sa stáva celá nezaplatená časť Zvyšnej časti Kúpnej ceny splatnou 15 dní odo dňa doručenia upozornenia [žalovanému], že [žalobca] si uplatní právo na zaplatenie celej nezaplatenej časti Zvyšnej časti Kúpnej ceny, alebo v iný, neskorší dátum, určený v uvedenom upozornení; ...“

13. Žalobca poskytol žalovanému elektronické komunikačné služby za cenu vo výške 261,93 €, ktorú vyúčtoval týmito faktúrami:

13.1 faktúra č. XXXXXXXXXXXX (č. I. 31) na sumu 11,15 € so splatnosťou 06.07.2017,

13.2 faktúra č. XXXXXXXXXXXX (č. I. 32) na sumu 1,13 € so splatnosťou 06.07.2017,

13.3 faktúra č. XXXXXXXXXXXX (č. I. 51) na sumu 127,17 € so splatnosťou 06.07.2017,

13.4 faktúra č. XXXXXXXXXXXX (č. I. 33) na sumu 8,99 € so splatnosťou 05.08.2017,

13.5 faktúra č. XXXXXXXXXXXX (č. I. 34) na sumu 108,97 € so splatnosťou 05.08.2017,

13.6 faktúra č. XXXXXXXXXXXX (č. I. 52) na sumu 1 € so splatnosťou 05.08.2017 a

13.7 faktúra č. XXXXXXXXXXXX (č. I. 53) na sumu 3,52 € so splatnosťou 05.09.2017.

14. Žalobca odovzdal žalovanému zariadenie O. X. B. (bod 3.2 dodatku 1 k zmluve 2, č. I. 21) a žalovaný z jeho kúpnej ceny 165,50 € uhradil len 4,70 € (nesporná skutočnosť, pokus o pokonávku, č. I. 54 a 55).

15. Žalovaný sa dostal do omeškania s platením ceny služieb a splátok za zariadenia (nesporná skutočnosť).

16. Žalobca upozornil žalovaného na omeškanie s platením splátok za zariadenie v sume 33,50 € a predčasnú splatnosť zostatku dlhu v sume 127,30 € listom z 23.10.2017 (č. I. 54 a 55).

17. Žalovaný neuhradil cenu dodaných služieb 261,93 € a zostatok kúpnej ceny za zariadenie O. X. B. v sume 160,80 € (nesporná skutočnosť).

B. Právne posúdenie

18. Žalobca a žalovaný uzatvárali zmluvu o pripojení ako podnik a účastník podľa § 4 ods. 8 a § 5 ods. 7 zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách (ďalej len „ZoEK z roku 2003“) a zmluvy 1 a 2 v rovnakom postavení podľa § 5 ods. 1 a 4 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách (ďalej len „ZoEK z roku 2011“). Zmluvami sa žalobca zaviazal žalovanému poskytnúť „elektronickú komunikačnú službu“ a prediť zariadenia za podmienok uvedených v časti A. tohto rozsudku a žalovaný sa zaviazal zaplatiť cenu služieb a kúpnu cenu zariadení (časť pri kúpe a časť v splátkach). Zmluvy sú vzhľadom na záväzky strán zmluvami o poskytovaní verejných služieb podľa § 43 ZoEK z roku 2006 a § 44 ZoEK z roku 2011. Žalobca svoju povinnosť splnil aktiváciou SIM karty, t. j. jej pripojením do siete žalobcu a odovzdaním zariadení žalovanému (bod 3.2 dodatkov). Ďalej žalobca poskytoval žalovanému určité elektronické komunikačné služby podľa § 5 ZoEK z roku 2006 a § 3 ZoEK z roku 2011, ktoré žalovanému riadne vyúčtoval na základe faktúr. Cena za túto službu bola dohodnutá v súlade s § 43 ods. 2 in fine ZoEK z roku 2006 a § 44 ods. 1 a 2 písm. d) ZoEK z roku 2011. Žalovanému tak v zmysle § 43 ods. 12 ZoEK platne vznikol záväzok platiť za poskytnutú službu s tým, že splatnosť dlhu bola určená v každej faktúre samostatne. Žalobca v žalobe uplatňoval z titulu ceny dodaných služieb sumu 228,62 €, teda menej, než vyúčtovaných 261,93 €, a preto je žaloba v tejto časti dôvodná.

19. Čo sa týka ďalšieho nároku žalobcu, na základe dodatkov zmluvám žalobca predal žalovanému tam uvedené zariadenia a žalovaný sa zaviazal zaplatiť kúpnu cenu, s tým, že žalovanému boli zariadenia riadne odovzdané už pri uzatvorení zmluvy. V tejto časti vzťahu medzi stranami ide preto aj vzhľadom na čl. 1 bod 1.2 dodatkov o kúpnu zmluvu podľa § 588 OZ, ktorá bola v prípade dodatku 1 k zmluve 2 modifikovaná samostatnou dohodou o splátkach. Touto dohodou sa žalovaný zaviazal uhradiť žalobcovi zvyšok kúpnej ceny za prevzaté zariadenie v splátkach. Po zaplatení časti kúpnej ceny pri kúpe a splátok spolu v hodnote 4,70 € prestal žalovaný splátky za zariadenie riadne a včas uhrádzať a dostal sa do omeškania so zaplatením splátok v hodnote 33,50 €. V dôsledku toho sa podľa bodu 2.3 písm. a) dohody o splátkach a po predchádzajúcom upoznení zo strany žalobcu stal aj zvyšok dlhu v sume 127,30 € tvorený zostatkom kúpnej ceny splatným v súlade s § 565 OZ 15. dňom odo dňa doručenia upoznenia na tento následok.

20. Keďže žalovaný nespĺnil svoju peňažnú povinnosť a medzi stranami nejde o obchodnoprávny vzťah (pozri nižšie), je žalovaný v omeškani (§ 517 ods. 1 OZ) odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti konkrétneho záväzku (ceny za dodané služby a kúpnej ceny zariadení) a žalobca má nárok na úroky z omeškania (§ 517 ods. 2 OZ) v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. vzhľadom na aktuálnu sadzbu ECB vo výške 5 % ročne. Žalobca si nárok na úrok z omeškania uplatnil v zákonom stanovenej sadzbe od neskoršieho dátumu (od 06.12.2017). Takto uplatnený nárok na úrok z omeškania nevybočuje z rámca citovaných právnych predpisov, a je preto odôvodnený.

21. Vzhľadom na uvedené je žaloba v časti o zaplatenie istiny 228,62 € (cena služieb) a 160,80 € (kúpna cena zariadenia) spolu s úrokom z omeškania z týchto súm opodstatnená, a preto jej súd v tomto rozsahu aj vyhovel (výrok II).

22. Vo zvyšku je však žaloba nedôvodná.

23. Žalobca si totiž ďalej uplatňoval na základe dodatkov k zmluve 2 aj nárok na dve zmluvné pokuty (377,04 € a 91,96 €) s prislúchajúcim úrokom z omeškania, ktorý ale neobstojí.

24. Vzhľadom na vyššie vymedzený predmet zmlúv uzatváral žalobca zmluvy v rámci svojej podnikateľskej činnosti, a preto sa považuje za dodávateľa v zmysle § 52 ods. 3 OZ. Žalovaný, naopak,

ako fyzická osoba, nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, čo je zrejmé z absencie údajov v zmluve, ktoré by žalovaného identifikovali ako podnikateľa, a preto sa považuje za spotrebiteľa (§ 52 ods. 4 OZ). Keďže zmluva bola uzavretá medzi dodávateľom a spotrebiteľom, vzťah z nej vyplývajúci je vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy (§ 52 ods. 1 OZ). V takom prípade je povinnosťou súdu podrobiť zmluvu skúmaniu aj z hľadiska pravidiel na ochranu spotrebiteľa.

25. Aby bolo možné priznať dodávateľovi nárok uplatňovaný zo spotrebiteľskej zmluvy, nesmie táto zmluva obsahovať ustanovenia spôsobujúce značnú nerovnováhu medzi stranami, teda tzv. neprijateľné podmienky (§ 53 ods. 1 OZ). Výnimkou sú situácie, keď ide o podmienky týkajúce sa hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny a podmienky individuálne dojednané.

26. Žalobcom uplatňované zmluvné pokuty sa zakladajú na čl. 2 ods. 2.5 dodatkov k zmluve 2. Už aj z povahy zmluvnej pokuty ako nároku akcesorického k hlavnému nároku vyplýva, že nemôže byť hlavným predmetom zmluvy (tým je napokon poskytovanie elektronických komunikačných služieb). Čl. 2 ods. 2.5 týchto dodatkov sa preto tiež nijako netýka primeranosti ceny. Toto kritérium sa viaže priamo len na hlavný predmet zmluvy a nemôže sa týkať zmluvnej pokuty, pretože ide o sankciu, ktorej z povahy veci nezodpovedá žiadne protiplnenie. V prejednávanej veci je tiež zrejmé, že zmluvy a dodatky sú vzhľadom na formu svojho vyhotovenia typickými štandardizovanými formulárovými zmluvami, ktorých obsah nemohol žalovaný ako spotrebiteľ vopred ovplyvniť. Ustanovenie čl. 2 ods. 2.5 je obsiahnuté v texte dodatkov, ktorý je vopred pripravený ako vzor a do ktorého sa len doplnia identifikačné údaje spotrebiteľa a podrobnejšia špecifikácia predmetu zmluvy vrátane doby viazanosti. Navyše platí prezumpcia, že zmluva sa nepovažuje za individuálne dojednanú, ibaže dodávateľ preukáže opak (§ 53 ods. 2 OZ). V danej veci pritom žalobca nepreukázal, že by zmluvy a dodatky uzatváral so žalovaným individuálne (v tejto súvislosti nepredložil ani žiaden dôkazný návrh). Za takýchto okolností bol preto súd povinný skúmať zmluvné podmienky, o ktoré sa žalobcov nárok opiera, z hľadiska ich neprijateľnosti.

27. Pri posudzovaní zmluvnej pokuty treba vziať do úvahy v prvom rade kritérium primeranosti, ktoré vyplýva z § 53 ods. 4 písm. k) OZ. Z tohto ustanovenia je zrejmé, že neprimerane vysoká sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa nemôže požívať súdnu ochranu. Keďže medzi stranami ide o občianskoprávny vzťah, nemožno opomenúť ani znenie § 545a OZ. Toto ustanovenie síce upravuje moderačné právo súdu, ktorého priame uplatnenie vzhľadom na neplatnosť ako dôsledok vyplývajúci z § 53 ods. 4 písm. k) OZ ako lex specialis neprichádza v spotrebiteľských veciach do úvahy, avšak z citovaného ustanovenia možno vyvodiť usmernenia, ktorými sa má súd riadiť pri posudzovaní primeranosti zmluvnej pokuty. Súd by mal preto prihliadať na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti, prípadne na okolnosti súvisiace s náhradou škody a pokiaľ zistí, že zmluvná pokuta je neprimeraná, namiesto jej zníženia nárok na ňu vôbec neprizná.

28. Čo sa týka hodnoty a významu zabezpečovanej povinnosti, žalobca v žalobe skutkovo vymedzil svoj nárok na zmluvnú pokutu odôvodnením v podstate tak, že žalovaný riadne a včas nezaplatil cenu poskytnutých služieb. Takto vymedzenému nároku potom zodpovedá ustanovenie čl. 2 ods. 2.5 písm. a) dodatkov, ktorý zakotvuje zmluvnú pokutu v nadväznosti na povinnosť žalovaného riadne uhrádzať svoje peňažné záväzky voči žalobcovi počas doby viazanosti. Zmluvná pokuta obsiahnutá v čl. 2 ods. 2.5 písm. a) konkrétne postihuje porušenie „povinnosti včas a riadne uhradiť cenu za Služby“ alebo „povinnosti uhradiť včas a riadne iný svoj peňažný záväzok voči [žalobcovi]“ alebo „povinnosť uhradiť včas a riadne [žalobcovi] inú platbu, ktorú je povinný platiť [žalobcovi] (a to aj v prípade, ak sa nejedná o peňažný záväzok voči podniku, avšak [žalovaný] je povinný ho uhradiť [žalobcovi] alebo prostredníctvom [žalobcu]“. Z takto formulovanej hypotézy potom plynie, že žalobcovi vzniká nárok na zmluvnú pokutu pri akomkoľvek porušení peňažného záväzku, a to bez ohľadu na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti. V tomto smere sa už súdna prax ustálila na názore, že odstupňovanie zmluvnej pokuty podľa rozsahu a intenzity porušenia povinností je v rámci spotrebiteľských vzťahov dôležité, pretože tu treba rozlišovať situácie, kedy a za akých podmienok, v akom rozsahu dôjde k neplneniu povinností spotrebiteľa (porovnaj rozsudok ESD vo veci C-618/10). V dotknutom ustanovení sa však nezohľadňuje ani dĺžka omeškania ani výška dlhu, či dôsledky, aké porušenie má pre žalobcu. Omeškaním s platením peňažných záväzkov totiž nedochádza k automatickému zániku zmluvy. Žalobca je v takom prípade naďalej oprávnený požadovať od žalovaného splnenie jeho záväzkov, predovšetkým využívanie služieb a platenie za ich poskytovanie až do konca doby viazanosti, prípadne aj dlhšie, kým nedôjde k ukončeniu zmluvy iným spôsobom, napríklad výpoveďou. Nárok na zmluvnú pokutu by takto vznikol aj v prípade krátkodobého omeškania s akoukoľvek minimálnou sumou, čo len sotva možno

považovať za adekvátny spôsob zabezpečenia nároku dodávateľa voči spotrebiteľovi na zaplatenie dlžnej sumy, ktorý by zohľadňoval rozsah a intenzitu porušenia (porov. rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 9Co/284/2016, bod 24). Neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí podľa stavu v čase uzatvorenia zmluvy (§ 53 ods. 12 OZ) a následné správanie strán vrátane toho, či a v akej výške dodávateľ napokon uplatní zmluvnú pokutu, je na účely tohto posúdenia nepodstatné. Podľa citovaného ustanovenia dodatku k zmluve 1 potom konkrétne platí, že pokiaľ spotrebiteľ nezaplatí hoci aj len 1 € z ceny služieb hneď na počiatku zmluvného vzťahu, dodávateľovi vznikne nárok na zmluvnú pokutu v sume 289 € [(24 mesiacov viazanosti - 0 celých mesiacov od uzatvorenia dodatku do porušenia povinnosti) x 289/24 = 289]. Rovnaké pravidlá platia aj pre výpočet zmluvnej pokuty na základe dodatku k zmluve 3, takže žalobcovi aj v tomto prípade vznikne nárok na zmluvnú pokutu v pôvodne dohodnutej výške (131 €). Postupné znižovanie zmluvnej pokuty teda závisí len od dĺžky trvania zmluvného vzťahu a doby viazanosti. Pokiaľ spotrebiteľ poruší svoje peňažné záväzky na počiatku zmluvného vzťahu hoci aj len v nepatrnom rozsahu, bude ho stíhať zmluvná pokuta v plnej výške. Toto znižovanie teda nijakým spôsobom nezohľadňuje hodnotu zabezpečovanej povinnosti, keďže tá môže byť v prípade omeškania s nepatrnou sumou minimálna. Znižovanie opäť nie je vôbec závislé od rozsahu a intenzity porušenia povinností spotrebiteľa obsiahnutých v čl. 2. Mechanické vypočítavanie zmluvnej pokuty, ktoré závisí len od objektívnej právnej skutočnosti (plynutie času) a nezohľadňuje okolnosti konkrétneho prípadu, bude vždy spojené s rizikom, že výška zmluvnej pokuty bude neprimeraná zabezpečovanej povinnosti. Takto paušálne vypočítavaná zmluvná pokuta potom predstavuje pre dodávateľa neprimerané zvýhodnenie vo vzťahu k spotrebiteľovi, čím sa narúša rovnováha, ktorú v spotrebiteľských vzťahoch požaduje § 53 ods. 1 OZ. Ako bolo uvedené, na účely posúdenia neprijateľnosti určitej podmienky podľa § 53 ods. 12 OZ nie je vôbec rozhodujúce, že žalobca si napokon uplatňuje nižšiu zmluvnú pokutu. Dôležité je, že dotknuté ustanovenie mu umožňuje požadovať zmluvnú pokutu v neprimeranej výške (pozri v tomto zmysle aj rozsudky Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 9Co/132/2018 a 25Co/61/2018). Okrem toho aj za konkrétnych okolností preskúmvanej veci je zmluvná pokuta uplatnená vo výške 469 € neprimeraná, pretože cena komunikačných služieb predstavuje sumu 261,93 €, čo znamená, že zmluvná pokuta tvorí 179 % tejto ceny.

29. Vzhľadom na vyššie uvedenú analýzu je zrejmé, že čl. 2 ods. 2.5 písm. a) dodatkov je ustanovením, ktoré požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sankciu. V zmysle § 53 ods. 4 písm. k) OZ ide o neprijateľnú podmienku, ktorá je neplatná (§ 53 ods. 5 OZ), a preto nárok, ktorý z neho žalobca odvodzuje, nemožno priznať. Z toho dôvodu bolo potom tiež potrebné, aby súd v súlade s § 298 ods. 2 CSP vo výroku výslovne uviedol znenie neprijateľnej podmienky, ktorej existenciu zistil (výrok I).

30. Súd preto žalobu vo zvyšku tvorenom zmluvnými pokutami celkovo v sume 469 € a prislúchajúcim úrokom z omeškania zamietol ako nedôvodnú (výrok III).

31. Pri rozhodovaní o trovách konania (§ 262 ods. 1 CSP) vychádzal súd z toho, že žalobcovi ako neúspešnej strane nárok na ich náhradu nepatrí (§ 255 ods. 1 CSP a contrario) a žalovaný by síce nárok na ich náhradu mal, no pretože mu v konaní pre jeho neúčast' žiadne trovy nevznikli, súd mu tento nárok v zmysle judikatúry (R 72/2018) nepriznal (výrok IV).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie.

Odvolanie možno podať do 15 dní od doručenia jeho rovnopisu písomne na podpísanom súde. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody podľa § 365 CSP) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní povinnosť uloženú vykonateľným rozsudkom, môže sa žalobca domáhať jej splnenia v exekúcii.